

Możliwości i zalety Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji dla optymalizacji inwestycji w „kapitał ludzki” i efektywnego wdrożenia zrównoważonych – zielonych zamówień publicznych

29 luty 2024 r. Katowice
Drugi Warsztat Regionalny
BUILD UP SKILLS II POLAND

Plan wystąpienia

- 1) Słowo wstępne - czym jest Zintegrowany System Kwalifikacji
- 2) Wprowadzenie – Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64)
 - Sektorowa Rama Kwalifikacji dla sektora Energetyki (SRKE)
 - Sektor energetyki – definicja
- 3) Potrzeby sektora energetyki w zakresie zielonych kwalifikacji
- 4) Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2000 r. poz. 1158)
 - Rada Programowa, Sektorowe Rady ds. Kompetencji
 - Europejskie Rady ds. Umiejętności Sektorowych (European Sector Skills Councils)
- 5) Propozycja nowej formy współpracy środowiska energetyki, edukacji i przedsiębiorstw
 - Zespół Programowy ds. Kwalifikacji w sektorze Energetyki (ZPKE)
 - Przykłady możliwych aktywności ZPKE
 - Inicjatywy związane z SRKE
- 6) Wnioski, zakończenie

Jak w skrócie zdefiniować ZSK?

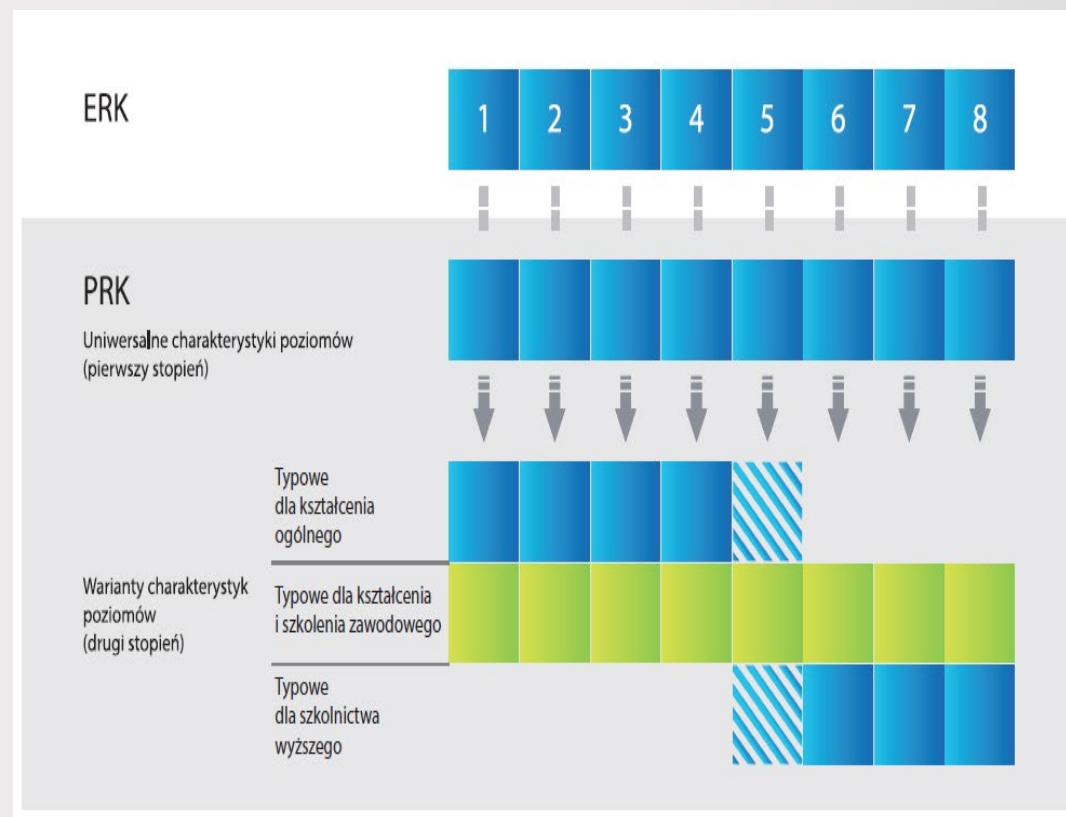
Narzędzie polityki uczenia się przez całe życie, realizowanej zgodnie ze strategią polskiego rządu oraz Unii Europejskiej

Budowanie świadomości, że nawet po zakończeniu etapu formalnej edukacji trzeba w dalszym ciągu doszkalać się oraz podnosić swoje kwalifikacje

Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64)

Zintegrowany System Kwalifikacji

- Europejska Rama Kwalifikacji
- Polska Rama Kwalifikacji

Źródło: materiały IBE

Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64)

Kwalifikacja (*def. w Ustawie o ZSK*)

zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej

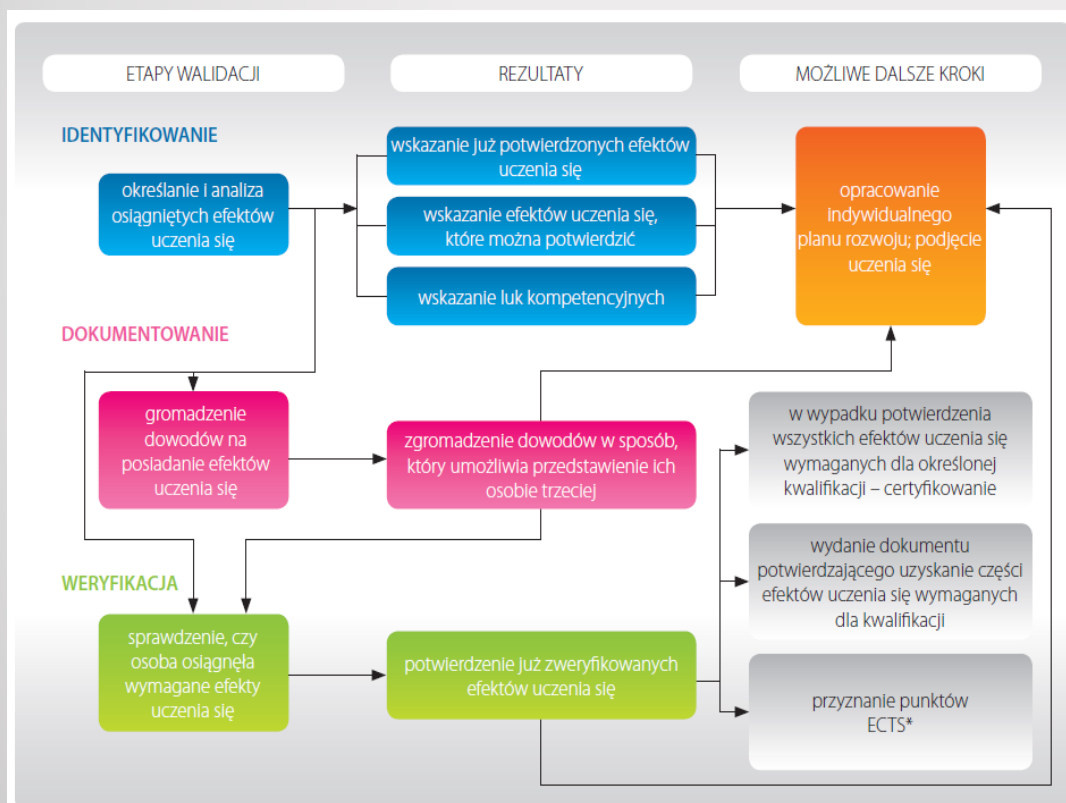
lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami,

których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący.

Definicja jest spójna z zaleceniem Parlamentu Europejskiego i Rady dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie.

Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64)

Schemat walidacji

* Dotyczy uwzględniania efektów uczenia się w ramach studiów; przyznawanie punktów ECTS odbywa się na podstawie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

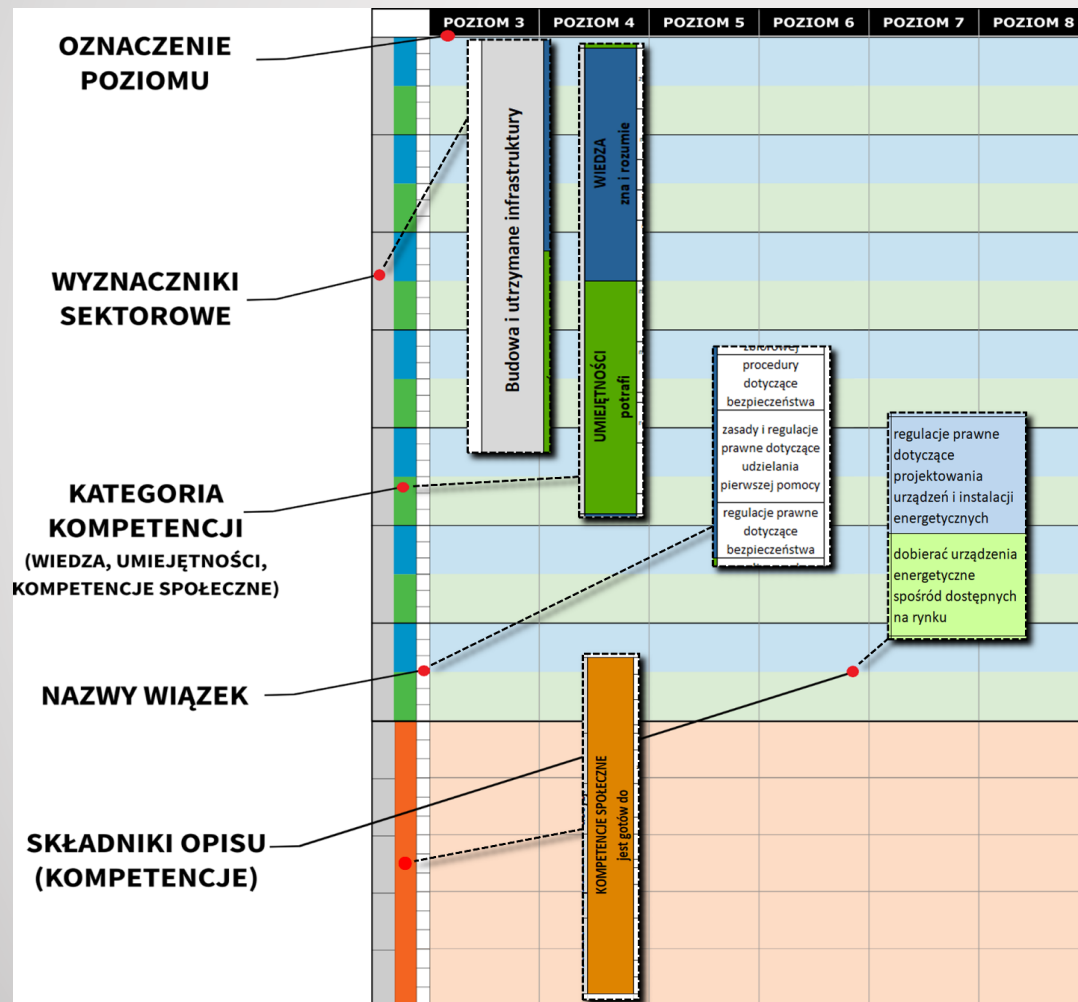
Podmiot Zewnętrznego Zapewniania Jakości

W kontekście ZSK podmiotem zewnętrznego zapewniania jakości jest instytucja, której minister właściwy powierzył funkcję zewnętrznego zapewniania jakości wobec instytucji certyfikującej.

PZZJ zajmuje się wsparciem instytucji certyfikujących odpowiednim prowadzeniu działań związanych z walidacją i certyfikowaniem.

Prowadzi ciągły monitoring działań IC oraz okresową ewaluację zewnętrzną tych działań.

Sektorowa Rama Kwalifikacji dla sektora Energetyki

Projekt IBE 2019/2020 r.

Celem projektu Sektorowej Ramy Kwalifikacji dla Energetyki było:

stworzenie uniwersalnego narzędzia obejmującego swym zakresem uporządkowane kompetencje, niezbędne do realizacji procesów wytwarzania, konwersji, przesyłania, magazynowania, dystrybucji i użytkowania energii produkowanej metodami konwencjonalnymi oraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

Sektorowa Rama Kwalifikacji dla sektora Energetyki

Wiązki kompetencji SRKE

WIEDZA (ZNA I ROZUMIE)

nazwa wiązki:
regulacje prawne dotyczące sprzedaży energii

poziom 3

typy i zadania organów nadzorujących wytwarzanie, magazynowanie, dystrybucję i obrót energią

poziom 4

zasady sprzedaży energii konsumentom i odbiorcom biznesowym oraz zasady sprzedaży energii do sieci energetycznych

poziom 5

regulacje prawne związane z wytwarzaniem, magazynowaniem, dystrybucją i obrotem energią

UMIEJĘTNOŚCI (POTRAFI)

nazwa wiązki:
zapotrzebowanie na energię budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej

poziom 3

wykonywać obliczenia związane z szacowaniem zapotrzebowania na energię

poziom 4

szacować zapotrzebowanie na energię domów jednorodzinnych

poziom 5

szacować zapotrzebowanie na energię wielorodzinnych budynków mieszkalnych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków wyposażonych w inteligentne systemy automatyki

poziom 6

prognozować zapotrzebowanie na energię wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (JEST GOTÓW DO...)

nazwa wiązki:
dbałość o bezpieczeństwo użytkowników i odbiorców energii

poziom 3

przekazywania informacji na temat bezpiecznego korzystania z energii

poziom 4

dbania o bezpieczeństwo odbiorców i użytkowników energii

poziom 5

promowania wśród odbiorców i użytkowników rozwiązań i postaw zwiększających bezpieczeństwo korzystania z energii

Źródło: materiały IBE

Czy warto inwestować w ZSK?

Niskie kompetencje pracowników mogą obniżać **konkurencyjność przedsiębiorców**

Pracodawcy wskazują na znaczący bezpośredni i pośredni wpływ **niewystarczających kompetencji w innowacyjnych sektorach gospodarki na funkcjonowanie firm**

Odpowiedzialna polityka państwa w obszarze edukacji powinna uwzględniać efekty uczenia się (umiejętności) związane z lukami identyfikowanymi przez Pracodawców

Horyzontalna oferta edukacyjna (kwalifikacje, kursy, szkolenia, walidacja) jest niezbędnym – komplementarnym dla edukacji szkolnej i akademickiej – elementem systemu kształtowania brakujących na rynku pracy umiejętności i kompetencji

Uwaga!

Każdy projekt współfinansowany z funduszy europejskich w perspektywie 2021 – 2027 **musi być zgodny z zasadami horyzontalnymi.**

Zasady horyzontalne w perspektywie 2021-2027

Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027 instytucje i beneficjenci zobowiązani są do przestrzegania 4 zasad horyzontalnych:

- zasady równości kobiet i mężczyzn,
- zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami,
- zasady zrównoważonego rozwoju,
- zasady „nie czynić poważnych szkód” (ang.: *DNSH – Do Not Significant Harm*).

Szczegółowe wytyczne dotyczące zasad równościowych przedstawił Minister Funduszy i Polityki Regionalnej w dokumencie o sygnaturze MFiPR/2021-2027/12(1) z dnia 29.12.22

[wytyczne 2021-2027 \(funduszeuropejskie.gov.pl\)](https://funduszeuropejskie.gov.pl/wytyczne-2021-2027)

Zasada DNSH czyli „nie czyń poważnych szkód”

Zasada **DNSH** dotyczy **niewspierania ani nieprowadzenia działalności gospodarczej, która powoduje znaczące szkody dla któregokolwiek z celów środowiskowych** w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, tj.:

- łagodzenie zmian klimatu,
- adaptacja do zmian klimatu,
- odpowiednie użytkowanie i ochrona zasobów wodnych i morskich,
- gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling,
- zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody lub ziemi,
- ochrona i odtwarzanie bioróżnorodności i ekosystemów.

Definicja sektora energetyki

Energetyka to dziedzina przemysłu obejmująca ogół działalności związanej z procesami wytwarzania, przetwarzania, przesyłania, rozdzielania, magazynowania i dostarczania energii elektrycznej, ciepła (chłodu).

Zawiera się w niej ogół działań pomiędzy podmiotami zajmującymi wytwarzaniem i/lub obrotem energią elektryczną, ciepłem (chłodem) oraz towarzyszące działaniom procesy pomiędzy wytwórcami i dystrybutorami a odbiorcami i użytkownikami.

Sektor obejmuje produkcję energii (metodami konwencjonalnymi lub z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii), począwszy od urządzenia wytwórczego w którym powstaje energia elektryczna, ciepło (chłód) przez wszystkie etapy związane z przetwarzaniem tego produktu, jego przesyłem, transportem oraz magazynowaniem.

Potrzeby sektora energetyki w zakresie kwalifikacji

- ❑ zmiany klimatyczne, pokoleniowe, technologiczne, prawne
- ❑ Polityka Energetyczna Polski do 2040 r., Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu, KPO
- ❑ kształcenie a zapotrzebowanie gospodarki - obszar energetyki, efektywności energetycznej
- ❑ Europejski Zielony Ład:
 - działania umożliwiające bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym
 - przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń.
- ❑ UE kontynentem neutralnym dla klimatu do 2050 r. Osiągnięcie tego celu będzie wymagało działań we wszystkich sektorach naszej gospodarki, głównie w sektorze energetyki:
 - inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska
 - wspieranie innowacji przemysłowych
 - wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego
 - obniżenie emisyjności sektora energii
 - zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków
 - współpraca z partnerami międzynarodowymi w celu poprawy światowych norm środowiskowych.

Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2000 r. poz. 1158)

Fragment:

Art. 1. 1. Tworzy się Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, zwaną dalej „Agencją”.

2. Agencja jest państwową osobą prawną.

3. Siedzibą Agencji jest miasto stołeczne Warszawa.

4. Agencja może tworzyć oddziały w kraju.

5. Agencja należy do systemu instytucji rozwoju, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. poz. 1572).

Art. 2. Agencja podlega ministrowi właściwemu do spraw gospodarki.

Art. 4.1.5 **Agencja może prowadzić działania mające na celu dostosowanie kształcenia do zapotrzebowania gospodarki**, w szczególności przez włączanie przedsiębiorców będących pracodawcami w system identyfikacji i prognozowania potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych na rynku pracy oraz stwarzanie warunków do aktywnej współpracy przedsiębiorców z poszczególnymi sektorami gospodarki z uczelniami oraz podmiotami, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Rada Programowa ds. Kompetencji

Art. 4c. 1. Zadania, o których mowa w art. 4 ust. 5, mogą być realizowane przez Agencję przy pomocy:

- 1) **Rady Programowej** do spraw kompetencji, zwanej dalej „**Radą Programową**”;
- 2) **Sektorowych Rad** do spraw kompetencji, zwanych dalej „**Radami Sektorowymi**”.

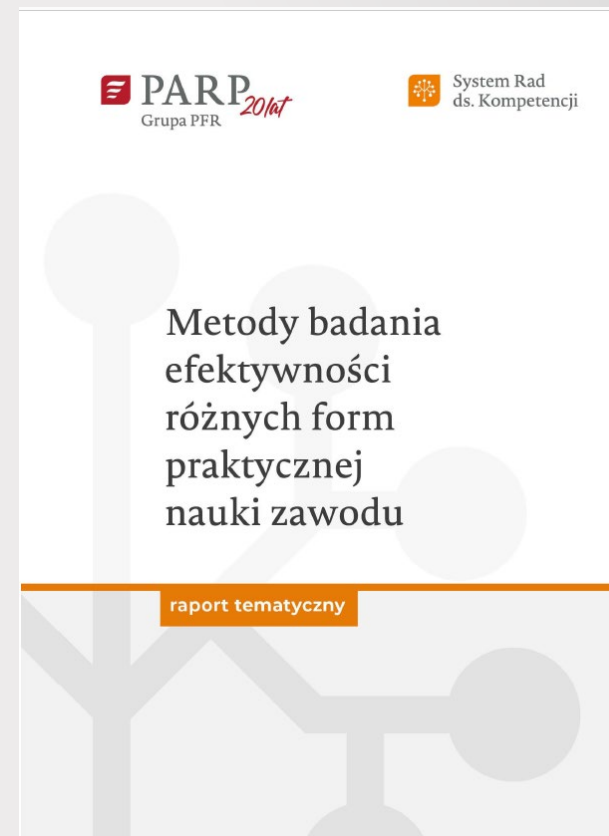
Rada Programowa to główna część systemu budowania współpracy środowiska edukacji i przedsiębiorców.

Głównym zadaniem rady jest zachęcanie organizacji do zrzeszania się w radach sektorowych oraz wdrażanie zaleceń w obszarze nauki i edukacji.

Rada Programowa ds. Kompetencji

Raport „Metody badania efektywności różnych form praktycznej nauki zawodu” – 22.09.2020 r.

„Na podstawie zebranego w raporcie materiału można jednoznacznie skonstatować, że sukces praktycznej nauki zawodu opiera się na ścisłej współpracy szkoły, samorządu i przedsiębiorców. Ten w efekcie prowadzi do dużej liczby uczestników programów praktycznego nauczania, którzy kończą go z sukcesem i korzyścią. Jak pokazują badania absolwenci, którzy odbyli praktyczną naukę szybciej znajdują zatrudnienie niż ich rówieśnicy niemający praktyki, a także w porównaniu z innymi absolwentami szkolnictwa zawodowego zarabiają więcej w całej swojej karierze”.

Sektorowe Rady ds. Kompetencji

Art. 4e. 1. Organizację i prowadzenie rad sektorowych Agencja powierza podmiotom wybranym w konkursie prowadzonym na zasadach, o których mowa w art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020. (...)

3. Rada sektorowa liczy nie mniej niż 5 członków, w tym co najmniej po 1 przedstawicielu partnerów społecznych i gospodarczych w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, uczelni lub podmiotów, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, przedsiębiorców oraz – jeżeli zostanie wskazany – co najmniej 1 przedstawiciel ministra właściwego dla danego sektora gospodarki.

4. Podmiot wybrany w konkursie, o którym mowa w ust. 1, zgłasza ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, za pośrednictwem Prezesa Agencji, kandydatów na członków rady sektorowej.

5. Minister właściwy do spraw gospodarki powołuje i odwołuje członków rady sektorowej na wniosek Prezesa Agencji. Minister właściwy do spraw gospodarki odwołuje członka rady sektorowej również na jego wniosek.

Sektorowe Rady ds. Kompetencji cd.

6. Organizację i prowadzenie rad sektorowych Agencja może powierzyć podmiotowi innemu niż określony w ust. 1, na wniosek tego podmiotu, jeżeli zapewni on prawidłowe funkcjonowanie i finansowanie rady sektorowej. We wniosku o powołanie rady sektorowej, składanym do Agencji, podmiot wskazuje cel powołania i zadania rady, z uwzględnieniem ust. 2, a także proponowany skład rady sektorowej, zasady funkcjonowania i finansowania działalności rady.

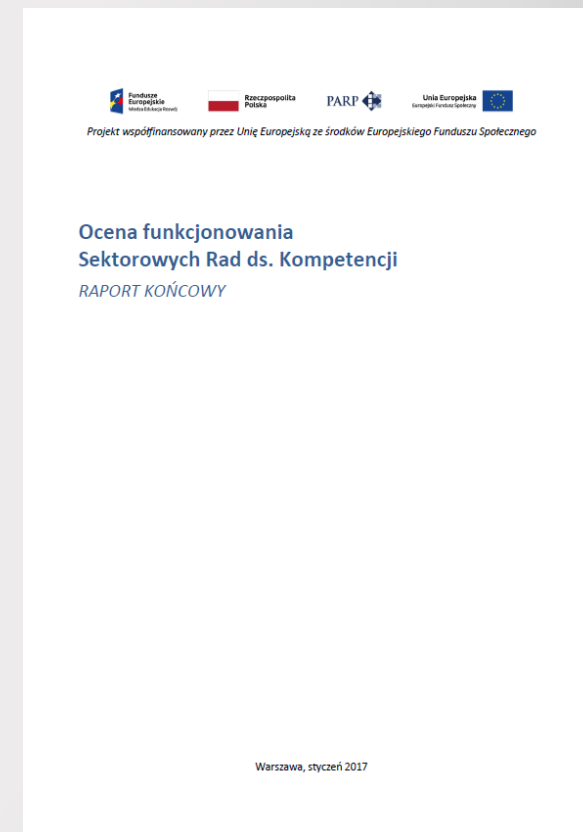
7. Prezes Agencji pozytywnie opiniuje wniosek, o którym mowa w ust. 6, jeżeli przedstawione we wniosku koncepcja, zasady funkcjonowania, finansowania oraz skład rady sektorowej zapewniają skuteczną realizację zadań wskazanych w ust. 2, a podmiot, który złożył wniosek, zapewni, że posiada niezbędny potencjał kadrowy, ekonomiczny i techniczny oraz doświadczenie w zakresie realizacji zadań wymaganych w ramach funkcjonowania rady sektorowej.

8. Prezes Agencji przekazuje ministrowi właściwemu do spraw gospodarki opinię, o której mowa w ust. 7, i przedstawia, w liczbie nie mniejszej niż 5 osób, kandydatów na członków rady sektorowej, o której mowa w ust. 6.

Sektorowe Rady ds. Kompetencji powołane w 2017

Nabór konkursowy zakończony - powstało 17 rad:

- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- Budownictwo
- Finanse
- Turystyka
- Motoryzacja i elektromobilność
- Moda i innowacyjne tekstylia
- Informatyka
- Odzysk surowców
- Żywność wysokiej jakości
- Nowoczesne usługi biznesowe
- Komunikacja marketingowa
- Rekultywacja i gospodarka wodno-ściekowa
- Chemia
- Przemysł lotniczo-kosmiczny
- Handel
- Usługi rozwojowe
- Telekomunikacja i cyberbezpieczeństwo

Europejskie Rady ds. Umiejętności Sektorowych (European Sector Skills Councils)

- ❑ Europejskie Rady ds. Umiejętności Sektorowych (ESSC), działające od 2018 r. zajmują się sektorami: (1) motoryzacyjnym, (2) przestrzeni kosmicznej (geoprzestrzeni), (3) technologii morskich, (4) turystyki, (5) tekstylnym, konfekcyjnym, skórzanym.
- ❑ Dodatkowo 14 innych sektorów korzysta ze środków unijnych na realizację studiów wykonalności dotyczących tworzenia Europejskich Rad ds. Umiejętności Sektorowych, w tym: pielęgniarstwo, budownictwo, przemysł metalurgiczny, przemysł gazowniczy, motoryzacja, chemikalia, rybołówstwo, przemysł drzewny, okrętownictwo, usługi audiowizualne, rolnictwo, energetyka (Łotwa, Czechy, Hiszpania), turystyka i sport, przemysł mleczarski
- ❑ **Sojusze na Rzecz Umiejętności Sektorowych (*Sector Skills Alliances – SSA*), podobnie jak Rady Sektorowe, są inicjatywami stworzonymi przez UE w celu dopasowania umiejętności pracowników poszczególnych sektorów do zapotrzebowania rynku pracy.**

Zespół Programowy ds. Kwalifikacji w sektorze Energetyki (ZPKE) (powołanie przez Ministra Klimatu)

- ❑ Działania organizacyjne - uchwalenie regulaminu działania i przyjęcie planu pracy (1-2 lata), a w dalszej kolejności powołanie grup roboczych i komitetów
- ❑ Inicjowanie badań i analiz dotyczących „zielonych” kwalifikacji pracowników w sektorze – jakie kwalifikacje są potrzebne i jakie pracownicy rzeczywiście posiadają
- ❑ Opracowanie i udostępnienie informacji o potencjale kompetencyjnym i potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych sektora (publikowanie wyników badań i analiz)
- ❑ Inicjatywy legislacyjne - proponowanie zmian prawnych w obszarze kształcenia, zmierzających do tego, **aby pracownicy posiadali kwalifikacje potrzebne pracodawcom**
- ❑ Organizacja konferencji i spotkań dotyczących współpracy przedsiębiorców, uczelni szkół i administracji publicznej
- ❑ Przekazywanie informacji o zapotrzebowaniu na kompetencje pracowników do uczelni i szkół, urzędów pracy, agencji zatrudnienia, związków zawodowych i organizacji branżowych
- ❑ Promowanie współpracy przedsiębiorców i instytucji edukacyjnych, czyli szkół i uczelni (instytutów badawczych)

Zespół Programowy ds. Kwalifikacji w sektorze Energetyki (ZPKE) (powołanie przez Ministra Klimatu)

Inicjatywy związane z Sektorowa Ramą Kwalifikacji dla Energetyki (SRKE)

- ❑ pomoc przy włączeniu (skrócenie procedur) przez ministra właściwego SRKE do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, w dalszej kolejności aktualizacja SRKE (w razie potrzeby) – trwają prace nad aktualizacją SRKE

- ❑ **tworzenie i aktualizacja kwalifikacji „zazielenienie”**
 - efekty uczenia, proces walidacji i certyfikacji
 - wprowadzenie kwalifikacji do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji
 - współpraca z Instytucjami Certyfikującymi oraz Podmiotami Zewnętrznego Zapewniania Jakości

Zespół Programowy ds. Kwalifikacji w sektorze Energetyki (ZPKE) (powołanie przez Ministra Klimatu)

- ❑ **opracowanie programu pilotażowego** związanego z „zielonymi” kwalifikacjami w sektorze energetyki
 - ❖ obszar edukacji formalnej i poza systemem
 - szkoły branżowe,
 - Technika
 - uczelnie wyższe o profilu energetycznym
 - ❖ wsparcie ze strony przedsiębiorstw zrzeszonych w Izbie Gospodarczej Energetyki i Ochrony Środowiska
 - ❖ wsparcie Instytutu Badań Edukacyjnych
 - ❖ współpraca z Ministerstwem Edukacji i Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego w zakresie kształtowania kompetencji niezbędnych do późniejszej pracy w sektorze energetyki.
 - ❖ wykorzystanie doświadczenia we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego
 - ❖ beneficjenci:
 - uczniowie, absolwenci szkół branżowych, techników, liceów
 - studenci, absolwenci studiów
 - pracownicy sektorów w których nastąpi redukcja zatrudnienia związana z transformacją energetyczną – np. górnicy, pracownicy zakładów metalurgicznych, kominiarze, zduni i in.

Wnioski

- ❑ kluczowe wyzwania – efektywność energetyczna: modernizacja istniejących budynków w kierunku neutralności klimatycznej,
- ❑ kluczowe cele – neutralność klimatyczna Europy do 2050 r.
- ❑ planowane działania – zapewnienie odpowiedniej kadry (ilość, jakość)
- ❑ zapewnienie środków finansowych

Dziękuję za uwagę

Marek Bednarz

Fundacja Klaster Czyste Powietrze

Kraków ul. Rzemieślnicza 1

tel.: 733 244 573

m.bednarz@klastercp.org